

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....
(คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... เสนอโดย
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ เพื่อให้
สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๒๖๗ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐ ทั้งนี้ ได้กำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วันนับแต่
วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ดังนี้

หลักการ

ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่
ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและตามกฎหมายที่กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจ
ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....
มีเนื้อหารวม จำนวน ๗๘ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. บทนิยาม (ร่างมาตรา ๔)

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงประธาน
กรรมการการเลือกตั้งด้วย

“กฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง” หมายความว่า กฎหมายว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กฎหมายว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายว่าด้วย
คณะกรรมการการเลือกตั้ง กฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิก
สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติด้วย

“เลือกตั้ง” หมายความว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และการออกเสียงประชามติด้วยแล้วแต่กรณี

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาด้วยแล้วแต่กรณี

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า หน่วยเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หน่วยเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงหน่วยเลือกตามกฎหมายว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา และหน่วยออกเสียงประชามติตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติด้วยแล้วแต่กรณี

“จังหวัด” หมายความว่า กรุงเทพมหานครด้วย

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๒.๑ หมวด ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒.๑.๑ กำหนดองค์ประกอบ การให้ความเห็นชอบ และคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนี้ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประกอบด้วย กรรมการการเลือกตั้ง จำนวน ๗ คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่จะยังประโยชน์แก่การบริหารและจัดการการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ซึ่งได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหา จำนวน ๕ คน และต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย และเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีอัยการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน ๒ คน (ร่างมาตรา ๘)

๒.๑.๒ กำหนดคุณสมบัติของกรรมการการเลือกตั้งที่นอกเหนือจากการกำหนดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ ดังนี้ ต้องมีสัญชาติไทยโดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่า ๔๕ ปี แต่ไม่เกิน ๗๐ ปี สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ และมีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ร่างมาตรา ๙)

๒.๑.๓ กำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการการเลือกตั้ง เช่น เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๑๐)

๒.๑.๔ กำหนดคณะกรรมการสรรหา ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ และบุคคลซึ่งศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้คณะกรรมการเลือกตั้งแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ องค์กรละ ๑ คน เป็นกรรมการ ให้เลขาธิการวุฒิสภาเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา และกำหนดให้ประธานกรรมการสรรหา และกรรมการสรรหาเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการต่าง ๆ ที่จะยังประโยชน์แก่การบริหารและจัดการการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จำนวน ๕ คน ตามมาตรา ๘ (๑) (ร่างมาตรา ๑๑)

๒.๑.๕ กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง เพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ มีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม รวมตลอดทั้งมีทัศนคติที่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จของคณะกรรมการสรรหา (ร่างมาตรา ๑๒)

๒.๑.๖ กำหนดหลักเกณฑ์ในกรณีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๒๐) (๒๑) หรือ (๒๒) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๐ (๒๓) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพ หากไม่ได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่ (ร่างมาตรา ๑๓)

๒.๑.๗ กำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการการเลือกตั้ง และกำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งที่พ้นจากตำแหน่งต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีกรรมการการเลือกตั้งใหม่แทน (ร่างมาตรา ๑๕)

๒.๑.๘ กำหนดเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้ง ที่นอกจากการพ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งตามวาระ เมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ (ร่างมาตรา ๑๖)

๒.๑.๙ กำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ การใช้อำนาจ การใช้ดุลพินิจ และการปฏิบัติตน ให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรม ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๒๑)

๒.๑.๑๐ กำหนดหน้าที่และอำนาจอื่น ๆ ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นอกจากหน้าที่ และอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น ออกข้อกำหนด ระเบียบ หรือประกาศตามที่กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายอื่น (ร่างมาตรา ๒๒)

๒.๑.๑๑ กำหนดอำนาจให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสำหรับในการปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เช่น กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ความเห็นในการปฏิบัติงานหรือส่งเอกสารหลักฐาน หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณา (ร่างมาตรา ๒๔)

๒.๑.๑๒ กำหนดให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา และการออกเสียงประชามติ เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้ง หรือเลือก หรือออกเสียงประชามติ และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจดำเนินการให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเลือกตั้งภายใต้การควบคุมดูแล ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง กับให้มีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการจัด การเลือกตั้งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ควบคุมดูแลการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒๗)

๒.๑.๑๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีผู้ตรวจการเลือกตั้ง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งขึ้น เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละจังหวัดในระหว่างเวลาที่มี การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการเลือกสมาชิกวุฒิสภา เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเลือกตั้ง และการกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และพรรคการเมือง หรือการกระทำใดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย แล้วรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้ง ทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป (ร่างมาตรา ๒๘)

๒.๑.๑๔ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการคัดเลือกบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนา ในแต่ละจังหวัด จังหวัดละไม่น้อยกว่า ๕ คน แต่ไม่เกิน ๘ คน เพื่อแต่งตั้งเป็นผู้ตรวจการเลือกตั้ง ตามจำนวนที่เพียงพอแก่การปฏิบัติหน้าที่ครบทุกจังหวัด โดยจัดทำเป็นบัญชีรายชื่อขึ้นไว้ ซึ่งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสมัคร การคัดเลือก การประเมินผล การปฏิบัติงาน และการพ้นจากตำแหน่ง ของผู้ตรวจการเลือกตั้งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๒๙)

๒.๑.๑๕ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการแต่งตั้งบุคคลจากบัญชีรายชื่อจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คนแต่ไม่เกิน ๘ คน โดยคำนึงถึงพื้นที่ของจังหวัดหรือพื้นที่ที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๙ เพื่อแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจการเลือกตั้งประจำจังหวัดทุกจังหวัด โดยให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ได้นับแต่วันที่มีคำสั่งแต่งตั้ง (ร่างมาตรา ๓๐)

๒.๑.๑๖ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้บุคคลระงับการดำเนินการไว้เป็นการชั่วคราวภายในเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่เกิน ๖๐ วัน ในกรณีที่บุคคลนั้นได้ดำเนินการด้านธุรกรรมทางการเงิน ผลิตหรือเตรียมการผลิตวัสดุอุปกรณ์ที่อาจใช้ในการจัดการเลือกตั้งโดยไม่มีอำนาจ ใช้เงินหรือทรัพย์สินหรืออิทธิพลคุกคามเพื่อให้คุณให้โทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง หรือดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดอันจะเป็นผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓๓)

๒.๑.๑๗ กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมาตรา ๓๗ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา กรณีปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๓๘)

๒.๒ หมวด ๒ การสืบสวน การไต่สวน และการดำเนินคดี

๒.๒.๑ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่ต้องดำเนินการให้มีการสืบสวนหรือไต่สวนเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานโดยพลัน เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือความปรากฏต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ว่าโดยทางใด ไม่ว่าจะมีส่วนหรือผู้กล่าวหาหรือไม่ ถ้ามีหลักฐานพอสมควรหรือมีข้อมูลเพียงพอที่จะสืบสวนต่อไปว่ามีการกระทำใดอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง หรือจะมีผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (ร่างมาตรา ๔๑)

๒.๒.๒ กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสืบสวน ไต่สวน หรือดำเนินคดีตามมาตรา ๔๑ และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจในการสืบสวน สอบสวน หรือไต่สวน หรือดำเนินคดีได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๔๒)

๒.๒.๓ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องแจ้งให้พนักงานอัยการที่มีเขตอำนาจเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ในกรณีที่จะต้องดำเนินคดีอาญากับบุคคลใดเพราะเหตุกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง โดยให้ส่งสำนวนการไต่สวนหรือสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการเพื่อใช้เป็นสำนวนในการดำเนินคดีโดยถือว่าสำนวนการไต่สวนหรือสำนวนการสอบสวนดังกล่าวเป็นสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อมีกรณีที่ร้องขอต่อศาลฎีกาหรือศาลอุทธรณ์เพื่อสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลดังกล่าวได้โดยตรง หรือจะมอบหมายให้กรรมการหรือเจ้าพนักงาน ดำเนินการแทนได้ และในคดีที่จะต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมาย เป็นผู้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา ๔๔)

๒.๒.๔ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดมาตรการคุ้มครองพยานมิให้เกิดอันตรายแก่พยาน รวมตลอดทั้งมาตรการรักษาความลับให้แก่ผู้เป็นพยาน ในมาตรการดังกล่าวจะกำหนดให้มีการจ่ายค่าที่อยู่หรือค่าเดินทางหรือค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นด้วยก็ได้ ทั้งนี้ มาตรการในการคุ้มครองพยานดังกล่าว และการให้ความช่วยเหลือ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๔๕)

๒.๓ หมวด ๓ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒.๓.๑ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีฐานะเป็นนิติบุคคลและอยู่ภายใต้การบังคับบัญชา กำกับดูแล และรับผิดชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๕๐)

๒.๓.๒ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งบรรลุมารึกกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น (ร่างมาตรา ๕๑)

๒.๓.๓ กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๑ คน ซึ่งประธานกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามมติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และรับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งขึ้นตรงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา ๕๔)

๒.๓.๔ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง กล่าวคือ ต้องเป็นผู้มีความเป็นกลางทางการเมือง ไม่เคยเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดในระยะเวลา ๑๐ ปี ก่อนได้รับแต่งตั้ง มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีสัญชาติไทย มีอายุไม่เกิน ๖๐ ปีในวันที่ได้รับแต่งตั้ง โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๕ ปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง (ร่างมาตรา ๕๕)

๒.๓.๕ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเลือกตั้งประจำจังหวัดในแต่ละจังหวัดเพื่อปฏิบัติหน้าที่ และมีอำนาจตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด (ร่างมาตรา ๕๙)

๒.๓.๖ กำหนดที่มาของรายได้และทรัพย์สินในการดำเนินกิจการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมาจากเงินอุดหนุน รายได้จากค่าธรรมเนียม ทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ ดอกผลหรือผลประโยชน์ของเงินหรือทรัพย์สิน (ร่างมาตรา ๖๒)

๒.๔ หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

๒.๔.๑ กำหนดโทษสำหรับผู้ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ กรรมการ เลขาธิการ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้ตรวจการเลือกตั้ง กรรมการหรืออนุกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๖๖)

๒.๔.๒ กำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่สั่งให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนหรือบุคคลใด มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหลักฐาน หรือพยานหลักฐานภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดเพื่อประกอบการพิจารณาตามมาตรา ๒๔ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๖๗)

๒.๔.๓ กำหนดโทษสำหรับผู้ใดซึ่งได้ล่วงรู้ข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับแจ้งตามมาตรา ๓๒ (๓) แล้วเปิดเผยข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลนั้นต่อบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้มีหน้าที่และอำนาจในการใช้ข้อมูลนั้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือฝ่าฝืนมาตรา ๔๑ วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๖๘)

๒.๔.๔ กำหนดโทษสำหรับกรรมการ เลขาธิการ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้ตรวจการเลือกตั้ง กรรมการหรืออนุกรรมการซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ พนักงานและลูกจ้างของสำนักงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ผู้ซึ่งกระทำการหรือละเว้นการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลา ๑๐ ปี (ร่างมาตรา ๖๙)

๒.๕ บทเฉพาะกาล

๒.๕.๑ กำหนดบทบัญญัติรองรับให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งและกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ บรรดาที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ ยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ หรือพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๖ และกำหนดบทบัญญัติรองรับให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งหรือกรรมการการเลือกตั้งซึ่งยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไป ถ้าเป็นผู้ซึ่งได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ถือว่าเป็นกรรมการการเลือกตั้งซึ่งได้รับการสรรหาจากคณะกรรมการสรรหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ (ร่างมาตรา ๗๐)

๒.๕.๒ กำหนดบทบัญญัติรองรับให้ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระที่มีใช้คณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่งตั้ง และส่งชื่อผู้แทนให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเพื่อประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหาตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ หากยังไม่สามารถแต่งตั้งได้ ให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ แต่ไม่ตัดสิทธิที่จะแต่งตั้งผู้แทนมาในภายหลัง (ร่างมาตรา ๗๑)

๒.๕.๓ กำหนดบทบัญญัติรองรับให้คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๗๑ ดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการการเลือกตั้งตามจำนวนที่พ้นจากตำแหน่ง และให้สรรหากรรมการการเลือกตั้งเพิ่มขึ้นอีก ๒ คนเพื่อให้ครบจำนวน ทั้งนี้ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่มิควินิจฉัย (ร่างมาตรา ๗๒)

๒.๕.๔ กำหนดบทบัญญัติรองรับให้เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ยังคงเป็นเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ ตามสัญญาจ้างที่ทำไว้ต่อกัน (ร่างมาตรา ๗๓)

๒.๕.๕ กำหนดให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นอันพ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๗๔)

ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. .... มีดังนี้

ข้อดี

๑. เพื่อให้มีคณะกรรมการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และตามกฎหมายอื่น ที่กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนี้

- จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ

- ควบคุมดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติ ให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้ ให้มีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวนได้ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร

- เมื่อพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือการออกเสียงประชามติเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือกตั้งหรือการเลือก หรือการออกเสียงประชามติ และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้ง เลือก หรือออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วย หรือทุกหน่วย

- สั่งระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือกที่จะสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกิน ๑ ปี เมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้นั้นกระทำการหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ที่มีลักษณะเป็นการทุจริตหรือทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม

- ควบคุมการดำเนินงานของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามกฎหมาย

- หน้าที่และอำนาจอื่นตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

๒. เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ทำหน้าที่ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งตามกฎหมายกำหนดให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

๓. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการเลือกตั้ง และเผยแพร่ให้ความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน

๔. เพื่ออำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตลอดจนความเป็นอิสระและเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมือง

๕. เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญเพื่อการเปลี่ยนแปลง การปฏิรูปการจัดการทุจริตอย่างจริงจัง

ข้อสังเกต

กรณีการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติว่า “ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน .....” นั้น มีเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) รายงานการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....

(๒) ตารางความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ....

(๓) การวิเคราะห์ความจำเป็นในการตรากฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบ

ดังนั้น ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่า เป็นไปตามหลักการของรัฐธรรมนูญหรือไม่ จึงต้องพิจารณาจากเอกสารดังกล่าวหรือสอบถามผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ว่า ได้มีการดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนตามที่มาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้แล้วหรือไม่ อย่างไร

หมายเหตุ : การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้พิจารณาและลงมติว่าจะ “รับหลักการ” หรือ “ไม่รับหลักการ” แห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยการลงมติต้องมีสมาชิกมาแสดงตนครบองค์ประชุม โดยให้ถือเอาเสียงข้างมาก ทั้งนี้ ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา ให้สภาพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง ซึ่งพิจารณาโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งหรือกรรมาธิการเต็มสภา แต่ถ้าสภาลงมติไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป